

**Θεατρικές παραστάσεις
της Αντιγόνης που διδάχθηκαν από τις αρχές
του 20ου αι. στην Ελλάδα**

2^ο Πειραματικό Γενικό Λύκειο Αθηνών

Εργασία στο μάθημα «ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ»

=====

ΘΕΜΑ: Χρησιμοποιώντας τις μηχανές αναζήτησης του διαδικτύου να κάνετε μια καταγραφή των παραστάσεων της Αντιγόνης που έχουν διδαχτεί από τις αρχές του 20ου αιώνα στην Ελλάδα και να συγκεντρώσετε σε μία παρουσίαση στοιχεία σχετικά με τις παραστάσεις αυτές (συντελεστές, θέατρα, σκηνοθέτες, μεταφραστές, ηθοποιοί, ανταπόκριση κοινού, κριτικές, ενδυμασία κλπ).

=====

Διδάσκουσα καθηγήτρια: Κυριακάκη Δέσποινα

Όνοματεπώνυμο: Ανύσης Μιλτιάδης

Τάξη: Β' Τμήμα: Β' 1

Αντί προλόγου

Η αναζήτηση στο διαδίκτυο των παραστάσεων της Αντιγόνης φέρνει προ ειπλήξεως τον ερευνητή γιατί έρχεται αντιμέτωπος με ένα πλήθος παραστάσεων που έχουν καταγραφεί. Ωστόσο, αυτό το συναίσθημα της ειπλήξεως διαδέχεται η συνειδητοποίηση ενός και μόνο γεγονότος: ότι δεν θα ήταν δυνατό να ισχύει κάτι λιγότερο για μια τραγωδία διεθνούς ακτινοβολίας, που έχει αναδείξει την Ελλάδα και θα συνεχίσει να κάνει το ίδιο ανά τους αιώνες. Κάθε παράσταση διακρίνεται για την πρωτοτυπία της και το ξεχωριστό της ύφος, γεγονός ιδιαίτερα αισιόδοξο καθώς υποδηλώνει ότι οι σύγχρονοι Έλληνες όχι μόνο σέβονται την παράδοσή τους αλλά μπορούν και να την καλλιεργήσουν. Παρά τις οποιεσδήποτε διαφορές στη φυσιογνωμία της κάθε παράστασης, ένα είναι το κοινό γνώρισμα: ο γεμάτος φως ελληνικός πολιτισμός.

Αντιγόνη (1956)

Εθνικό Θέατρο: Κεντρική Σκηνή

Θεατρικό έργο

Τίτλος: Αντιγόνη

Είδος: Αρχαίο δράμα | Τραγωδία

Έτος: 442 c. πΧ

Συγγραφέας: Σοφοκλής

Μετάφραση: Ιωάννης Γρουπάρης

Συντελεστές

Σκηνοθεσία: Αλέξης Μινωτής

Σκηνογραφία: Κλεόβουλος Κλώνης

Ενδυματολόγος: Αντώνης Φωκάς

Συνθέτης: Ιωάννης Παπαϊωάννου

Μουσική διεύθυνση: Ιωάννης Παπαϊωάννου

Χορογράφος: Αλέξης Μινωτής, Μαρία Καζάζη

Διανομή

Αντιγόνη: Άννα Συνοδινού

Ισμήνη: Αντιγόνη Βαλάκου

Ισμήνη: Βιβέτα Τσιούνη

Κρέων: Θάνος Κωτσόπουλος

Φύλακας: Παντελής Ζερβός

Αιμων: Νίκος Καζής

Αιμων: Βύρων Πάλλης

Τειρεσίας: Γιάννης Αποστολίδης

Άγγελος: Στέλιος Βόκοβιτς

Ευρυδίκη: Άννα Ραυτοπούλου

Κορυφαίος: Αλέκος Δεληγιάννης

Κορυφάιοι: Ντίνος Δημόπουλος, Γρηγόρης Βαφιάς, Νίκος Παπακωνσταντίνου, Βασίλης Κανάκης, Γιάννης Βεάκης, Χορός: Θόδωρος Ανδριακόπουλος, Γιάννης Μαυρογένης, Βασίλης Παπανίκας, Δημήτρης Καλλιβωκάς, Λάμπρος Κωστόπουλος, Δημήτρης Χόπτηρης, Στέλιος Παπαδάκης, Αίας Τριάντης, Γιώργος Γεωργίου, Γιώργος Μούτσιος, Νίκος Ξανθόπουλος

Τόπος & Χρόνος

Πρώτη παραγωγή

Θεατρική περίοδος: Θερινή 1956

30/06/1956 Αρχαίο Θέατρο Επιδαύρου, Δήμος Ασκληπιείου, Ελλάδα

Περιοδεία

Θεατρική περίοδος: 1956-1957

14/11/1956 - 18/11/1956 Βασιλικό Θέατρο, Πλατεία Λευκού Πύργου, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

Επανάληψη

Θεατρική περίοδος: Θερινή 1956

23/08/1956 - 26/08/1956 Ωδείο Ηρώδου του Αττικού, Αθήνα, Ελλάδα

(<http://www.nt-archive.gr/playDetails.aspx?playID=745>)

Η μορφή της Άννας Συνοδινού με το κοστούμι του Αντώνη Φωκά έγινε το έμβλημα της Αντιγόνης μέσα στα χρόνια.

(http://www.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_kathglobal_2_19/06/2005_1284208)

1980 - 1981 Θέατρο Δάσους Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος

Αντιγόνη Σοφοκλής

Θεατρική παράσταση

Ημερομηνία Πρεμιέρας: 19 Ιουνίου 1980

Συγγραφέας: Σοφοκλής

Σκηνοθέτης: Ευαγγελάτος, Σπύρος Α.

Μεταφραστής: Μύρης, Κ.Χ.

Σκηνογράφος/Ενδυματολόγος: Πάτσας, Γιώργος

Συνθέτης: Χάλαρης, Χριστόδουλος

Διδασκαλία κίνησης: Μελετοπούλου, Λία

Μουσική Διδασκαλία: Χαβά-Βάγια, Αίγλη

Βοηθός Σκηνοθέτη: Φουρνιάδης, Γιώργος

Ηθοποιοί: Αντιγόνη Βαλάκου (ΑΝΤΙΓΟΝΗ), Φιλαρέτη Κομνηνού (ΙΣΜΗΝΗ), Δημήτρης Παπαμιχαήλ (ΚΡΕΩΝ), Νίκος Βρεττός (ΦΥΛΑΚΑΣ), Δημήτρης Καρέλλης (ΑΙΜΩΝ), Θάνος Τζενεράλης (ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ), Λυδία Φωτοπούλου (ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΕΙΡΕΣΙΑ), Κοσμάς Ζαχάρωφ (ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ), Ελένη Καρπέτα (ΕΥΡΥΔΙΚΗ), Κώστας Ματσακιάς (ΠΡΩΤΟΣ ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ), Γιώργος Φουρνιάδης, Τάσος Υφάντης, Κώστας Κωνσταντινίδης, Δημήτρης Γεννηματάς (ΚΟΡΥΦΑΙΟΙ), Ρήγας Αξελός, Κώστας Αποστολούδης, Γιάννης Βρανάς, Ζαφείρης Κατραμάδας, Νίκος Κολοβός, Δήμος Κουτρούλης, Γιώργος Κώτσος, Νίκος Μαστοράκης, Γρηγόρης Μήττας, Τάσος Παλαντζίδης, Γιώργος Πανταζής, Χρήστος Παπαστεργίου, Παναγιώτης Πατσουράκος, Χρήστος Πετρίδης, Χρήστος Στέργιου, Δημήτρης Τερζόπουλος, Μπάμπης Φορτοτήρας

Στοιχεία Παραστάσεων: Υπαιθριο Θέατρο Σχολής Τυφλών: 2 παραστάσεις (19, 20.6.1980), Αρχαίο Θέατρο Επιδαύρου, Φεστιβάλ Επιδαύρου: 2 παραστάσεις (28, 29.6.1980),

Αρχαίο Θέατρο Φιλίππων, Φεστιβάλ Φιλίππων-Θάσου: 2 παραστάσεις (12, 13/7/1980), Αρχαίο Θέατρο Θάσου, Φεστιβάλ Φιλίππων-Θάσου: μία παράσταση (15.8.1980), Θέατρο Δάσους: 4 παραστάσεις (2, 3, 30, 31.8.1980), Παραστάσεις: 11 - Θεατές: 6.223

(εκτός των παραστάσεων της Κύπρου, οι θεατές των οποίων υπολογίζονται στους 4.000 περίπου), Υπαίθριο Θέατρο Σχολής Τυφλών, Λευκωσία, Κύπρος (-), Αρχαίο Θέατρο Επιδαύρου (-), Αρχαίο Θέατρο Φιλίππων (-), Αρχαίο Θέατρο Θάσου (-)
(<http://www.ntng.gr/default.asp?entryid=275&siteid=1&pageid=23&tablepageid=22&langid=1>)

"ΑΝΤΙΓΟΝΗ" ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΑΒΒΑΤΟ 19 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1995

Απόντος του σκηνοθέτη Μίνου Βολανάκη δόθηκε η συνέντευξη Τύπου για τις παραστάσεις της "Αντιγόνης" του Σοφοκλή, που παρουσιάστηκαν στο Θέατρο Δάσους της Θεσσαλονίκης, το Εθνικό Θέατρο.

Παρόντες ήταν ο βοηθός σκηνοθέτης Μιχάλης Παπαμιχάλης, και οι πρωταγωνιστές της παράστασης: η Νέλλη Αγγελίδου, που υποδύθηκε τον αντρικό ρόλο του Τειρεσία, ο Κώστας Καζάκος, που κράτησε τον κολοσσιαίο ρόλο του Κρέοντα και η Καριοφυλλιά Καραμπέτη, που ανέλαβε το ρόλο - σύμβολο της Αντιγόνης. Μαζί τους και πολλοί ακόμη ηθοποιοί της παράστασης.

Όλοι οι συντελεστές επαινέσαν την δουλειά που έκανε στο ανέβασμα της τραγωδίας ο Μίνως Βολανάκης. Ο Κώστας Καζάκος είπε ότι πρόκειται για μια δουλειά σπάνιας ευαισθησίας, ακρίβειας και πάθους και τόνισε ότι όλοι οι ηθοποιοί λειτούργησαν ως θίασος συνόλου, έτσι ώστε ο πυρήνας της τραγωδίας να εκτοξεύεται από τη σκηνή και να φθάνει ως την τελευταία κερκίδα.

Ο εκλεκτός πρωταγωνιστής αναφέρθηκε σε μια σειρά από καθοριστικές συγκυρίες, που οδήγησαν στο ποθητό καλλιτεχνικό αποτέλεσμα. Αυτές ήταν:

Η εκπληκτική μετάφραση του Μίνου Βολανάκη, με την πλούσια ποιητική της διάθεση. Στο σημείο αυτό ο Κώστας Καζάκος τόνισε ότι οι μεταφράσεις του Βολανάκη στα αρχαία κείμενα αποτελούν αποκτήματα της νεοελληνικής γραμματείας.

Η ωριμότητα και η πληρότητα του σκηνοθέτη, τον οποίο χαρακτήρισε από τους ωριμότερους καλλιτέχνες που διαθέτει σήμερα η χώρα.

Η στελέχωση του θιάσου με άριστους, ώριμους ηθοποιούς, όχι μόνο στο πρωταγωνιστικό επίπεδο, αλλά και στον Χορό.

Περί νέας πορείας

Σε ερώτηση αν η παράσταση είναι ενδεικτική της νέας πορείας του Εθνικού Θεάτρου, οι τρεις πρωταγωνιστές απάντησαν ότι είναι αναρμόδιοι να σχολιάσουν το θέμα αυτό, εξέφρασαν όμως την ευχή η καλλιτεχνική επιτυχία της Αντιγόνης να είναι ταυτόσημη και να χαρακτηρίσει τη νέα πορεία του Εθνικού.

ΠΑΙΡΝΟΝΤΑΣ το λόγο η Καριοφυλλιά Καραμπέτη ανέφερε ότι θεωρεί ιδιαίτερη τιμή την ανάθεση του ρόλου της Αντιγόνης από το Εθνικό Θέατρο και τη συνεργασία της με τον Μίνω Βολανάκη. Υπενθύμισε ότι έχει συνεργαστεί τέσσερις φορές με το Εθνικό, αλλά ως μέλος του Χορού. Είναι η πρώτη φορά που το θέατρο αυτό της αναθέτει ένα τόσο μεγάλο ρόλο, πρόσθεσε, γι' αυτό και τον αντιμετώπισε με τεράστια αίσθηση ευθύνης, δέος και αγωνία.

Στη συνέχεια η πρωταγωνίστρια εξέφρασε τη χαρά της, που ξαναπαίζει στη Θεσσαλονίκη για πρώτη φορά μετά το 1983. Θυμήθηκε ότι ξεκίνησε τις θεατρικές της σπουδές εδώ στη Δραματική Σχολή του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος, ότι στο Θέατρο Δάσους είδε τις πρώτες παραστάσεις τραγωδίας και ότι εδώ πρωτοανέβηκε στο σανίδι, παίζοντας επί τέσσερα χρόνια, πρώτα στην Πειραματική Σκηνή της "Τέχνης" και στη συνέχεια στο Θεατρικό Εργαστήρι.

Χαρακτήρισε την Αντιγόνη ως την πιο συγκινητική και ανθρώπινη ηρωίδα της ανθρώπινης τραγωδίας, λόγω της αντίστασής της στην τυραννία. Πρόκειται, είπε, για μια συμπαντική σύγκρουση ανάμεσα σε ιδέες, ανάμεσα στους αιώνιους άγραφους νόμους και την εξουσία, γι' αυτό και τελικά, ό,τι κάνει η Αντιγόνη είναι πράξεις πολιτικές. Πρόκειται ακόμη για τη σύγκρουση ανάμεσα στον άντρα και τη γυναίκα.

Τέλος, μίλησε για την πολυπλοκότητα των χαρακτηριστικών της ηρωίδας και για την πολύτιμη διδασκαλία του Βολανάκη στην ανάλυση και σύνθεση των χαρακτηριστικών αυτών.

Η ΕΛΛΗ Αγγελίδου δήλωσε ότι η ανάθεση του ρόλου του Τειρεσία, ο οποίος ερμηνεύεται από άνδρες, αρχικά την ξένισε, αλλά στη συνέχεια την εντυπωσίασε και τη γοήτευσε, με αποτέλεσμα να τον δουλέψει με πάρα πολύ κέφι. Εξάλλου είπε, σύμφωνα με τη μυθολογία ο Τειρεσίας είναι δίφυλος, γι' αυτό και ο Βολανάκης πρότεινε τη γυναικεία εκδοχή.

Περί... επαρχιωτισμού

Στο τέλος της συνέντευξης ειπώθηκαν ίσως τα πιο ενδιαφέροντα πράγματα για ένα φαινόμενο της καλλιτεχνικής ζωής, που αφορά ιδιαίτερα την καλλιτεχνική ζωή της Θεσσαλονίκης: τον παραγκωνισμό των καλλιτεχνών της περιφέρειας από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Χαρακτηριστική ήταν η απάντηση του Κώστα Καζάκου σε σχετική απάντηση του δημοσιογράφου και η ένταση με την οποία υπεραμύνθηκε του δικαιώματος των καλλιτεχνών της περιφέρειας στο ενδιαφέρον των Μ.Μ.Ε. Όταν δούλεψε για ένα διάστημα στο Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, είπε, έρχονταν δημοσιογράφοι και μου ζητούσαν συνέντευξη. "Τους εξέφραζα την απορία μου ότι γιατί δεν κάνουν το ίδιο με τόσους καλλιτέχνες, που ζουν εδώ και δημιουργούν επί δεκαετίες. Είναι ένα φαινόμενο επαρχιωτισμού, που θα πρέπει να σταματήσει. Η αγάπη για την Θεσσαλονίκη δεν πρέπει να περιορίζεται μόνο στα μεγάλα λόγια".

(<http://www.hyper.gr/makthes/950819/50819d01.html>)

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΑΡΧΑΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥ

(...)Στις 28 / 08 / 1999, στα πλαίσια του θεατρικού Φεστιβάλ "ΗΡΑΙΑ" που είναι αφιερωμένο στο Αρχαίο Δράμα και διοργανώνεται από τον Δήμο Πυθαγορείου το θέατρο "Κνωσσού" με τον Λάμπρο Τσάγκα, την Μαίρη Βιδάλη και τον Παύλο Ευαγγελόπουλο παρουσίασε την **"Αντιγόνη"** του Σοφοκλέους στο Αρχαίο θέατρο Πυθαγορείου. Κλήθηκαν λοιπόν όλοι οι φίλοι του θεάτρου, οι Έλληνες και Ξένοι επισκέπτες να έρθουν στο Αρχαίο Θέατρο Πυθαγορείου, και να παρακολουθήσουν την **"Αντιγόνη"**, η οποία ήδη είχε αποσπάσει τις καλύτερες κριτικές και σχόλια του ημερήσιου Τύπου και των κριτικών του θεάτρου.(...)
(<http://hellas.teipir.gr/Thesis/Samos/greek/festival.html>)

'Αντιγόνη'

του Ζαν Ανούιγ στο Θέατρο Τέχνης Κάρολος Κουν

Ο μύθος της Αντιγόνης ταξιδεύει στο χρόνο και στο χώρο, γοητεύει και εμπνέει από την αρχαιότητα έως και σήμερα. Έτσι και ο Ζαν Ανούιγ γοητεύτηκε και εμπνεύστηκε από τον αρχαίο Ελληνικό μύθο, αλλά και την τραγωδία του Σοφοκλή. Είναι το έργο που γι' αυτό έχουν γραφτεί αμέτρητες κριτικές και έχει προκαλέσει άλλες τόσες συζητήσεις.

Η Αντιγόνη θεωρείται το καλύτερο έργο του Γάλλου συγγραφέα. Ο Ανούιγ άλλαξε και την μορφή αλλά και την ουσία του τραγικού μύθου, για να γράψει ένα σύγχρονο δράμα, με όλα τα στοιχεία που αποτυπώνουν την σύγχρονη εποχή, όχι μόνον όσον αφορά τα εξωτερικά στοιχεία, αλλά και τα κίνητρα των ηρώων. Η Αντιγόνη του Ανούιγ είναι απόλυτα ελεύθερη, επαναστατεί ενάντια στην εξουσία. Ενάντια σ' ολόκληρη την κοινωνία. Δεν δέχεται το κοινωνικό κατεστημένο με τους συμβιβασμούς και την φθορά του. Δεν θέλει να πιστέψει ότι μεγαλώνοντας πρέπει να ενταχθεί σε μια κοινωνία που για να υπάρξει σ' αυτήν και να «ευτυχήσει» θα πρέπει να λείψι ψέματα, να χαμογελά και να ελίσσεται για να εξελισσεται. Θέλει ο κόσμος να είναι όπως τον βλέπει ένα παιδί, πριν φθαρεί και διαφθαρεί για την πολυπόθητη κοινωνική ευτυχία και επιτυχία. Η Αντιγόνη

λέει όχι. Η συμπεριφορά της θεωρείται μηδενιστική. Όμως μας γοητεύει γιατί μας θυμίζει την δύναμη και την ορμή της νιότης, που αντιστέκεται και επαναστατεί σ' ότι δεν της αρέσει.

Ο Κρέων που ξέρει τη βρωμιά της εξουσίας αποδέχεται τη ζωή και προσπαθεί με τον δικό του τρόπο να «...κάνει ότι περνάει από το χέρι του, για να καταστήσει τον κόσμο ετούτο λιγότερο εξωφρενικό. Αν είναι δυνατόν. Τίποτ' άλλο...». Πρόκειται για έναν ηγέτη ρεαλιστή κι ανθρώπινο, που προσπαθεί να σώσει την ανιψιά του και αρραβωνιαστικιά του γιου του. Μέσα από τη στάση του Κρέοντα, φαίνεται η προσωπικότητα του ηγέτη συνειδητοποιημένη, μέσα σ' αυτά που τάχθηκε να υπηρετήσει. Έτσι ώστε να μεγαλώνει ο θαυμασμός και η εκτίμηση του θεατή για το πρόσωπό του.

Ο διάλογος -σύγκρουση- της Αντιγόνης και του Κρέοντα, θα λέγαμε ότι είναι ο διάλογος δύο απελπισμένων που μιλούν στο βάθος την ίδια γλώσσα. Μόνο που η πρώτη λέει όχι κι αρνείται τη ζωή κι ο δεύτερος λέει ναι στη ζωή και αναγκάζεται να αρνηθεί στο τέλος την Αντιγόνη και να την οδηγήσει στο θάνατο. Οδηγώντας μοιραία στο θάνατο και τον γιο του Αίμονα. Ο έρωτας του Αίμονα και της Αντιγόνης, ο ανεκπλήρωτος έρωτάς τους, που δίδεται μοναδικά από το συγγραφέα στην τελευταία συνάντηση των δύο ηρώων, με όλη την τρυφερότητα, με όλη την αγνότητα, με τη συγκίνηση και την ευαισθησία της ηλικίας τους, είναι ένα ακόμα από τα βασικά θέματα του έργου. Όπως επίσης η μοναξιά και η έλλειψη επικοινωνίας αλλά και ότι όλοι οι ήρωες είναι μόνοι τους, μένουν μόνοι τους, φεύγουν μόνοι.

Συντελεστές:

Μετάφραση: Μάριος Πλωρίτης

Σκηνοθεσία: Θόδωρος Γράμψας

Σκηνικά: Ειρήνη Σαρημούτσου

Κοστούμια: Κατερίνα Παπανικολάου

Μουσική σύνθεση: Σεραφείμ Τσοτσώνης

Φωτισμός: Μελίνα Μάσχα

Επιμέλεια κίνησης: Λίζα Μπασόβα

Βοηθός Σκηνοθέτη: Δημήτρης Δεγαϊτής

Παίζουν: Θόδωρος Γράμψας, Κατερίνα Ζιώγου, Δημήτρης Δεγαϊτής, Κώστας
Βελέντζας, Γιάννης Σιδεράς, Λευτέρης Βασιλάκης, Ευγενία Ζέκερη, Έφη Κόντα, Νάσια
Κυριάκου, Παναγιώτης Σούλης
Θέατρο Τέχνης Κάρολος Κουν, Φρυνίχου 14, Πλάκα
(http://www.athens24.gr/going-out/theater/news_detail.html?id=16130)

ΑΝΤΙΓΟΝΗ - Η ΛΑΤΡΕΙΑ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ

ΘΕΑΤΡΟ ΧΥΤΗΡΙΟ

Το Θέατρο Τομή παρουσίαζε από την Τρίτη 8 Φεβρουαρίου 2005 το έργο του Σοφοκλή, "Αντιγόνη - Η Λατρεία των Νεκρών" σε διασκευή και σκηνοθεσία Μαρίας Πανούτσου, φωτισμούς Ηλία Κωνσταντακόπουλου, μουσική επιμέλεια Τάσου Πετρή. Τις μάσκες επιμελήθηκε ο Διονύσης Πάλμας.

Έπαιξαν: Μαρία Πανούτσου, Βιβή Μάστορα, Χριστολίνα Καλιανιώτη, Γιώργος Βουρνάς, Νίκος Πετρίδης

Η Αντιγόνη επιστρέφει ακόμη μία φορά στη σκηνή, ανταποκρινόμενη στο δικό μας κάλεσμα να απαντήσει στα αιώνια αγωνιώδη ερωτήματα, που η ίδια έθεσε.

Στη συγκεκριμένη παράσταση η γνωστή ηρωίδα ερμηνεύεται από δύο γυναίκες ηθοποιούς, που σιγά σιγά αποκαλύπτουν την αινιγματική Αντιγόνη και ξετυλίζουν με την ερμηνεία τους τα στοιχεία που συνθέτουν τον ρόλο της "όπως παιδικότητα, αυθορμητισμός, ένστικτο φιλία, ερωτισμός, βαρβαρότητα, ιερότητα, απορία, συστολή".

Η παράσταση της Μαρίας Πανούτσου διαπραγματεύεται την πολύπλευρη persona της Αντιγόνης η οποία τελικά κατορθώνει να βάλει στο στόμα του Κρέοντα τις δικές της λέξεις έστω για μια μόνο στιγμή. Τα χέρια της Αντιγόνης στην παράσταση γίνονται εργαλείο αποτελεσματικό της κάθαρσης και της γνώσης, της έκφρασης και της ισορροπίας καθώς μεταμορφώνουν σε αντικείμενα επιθυμίας και διχασμού ό,τι αγγίζουν.

Η παράσταση πρωτοπαίχτηκε το 1999 στην Πειραματική Σκηνή του Εθνικού. Επίσης έχει παρουσιαστεί σε Διεθνή Φεστιβάλ.

Το έργο του Σοφοκλή Αντιγόνη είναι ένα από τα πιο ανθεκτικά και αυθεντικά κείμενα στην ιστορία της λογοτεχνίας, της φιλοσοφίας και της πολιτικής σκέψης. Η τρίτη και τελική εκδοχή της Αντιγόνης από το Θέατρο Τομή, αναπτύχθηκε μέσα σε μία περίοδο πέντε χρόνων και εκτοξεύεται προς μία διαχρονική σύλληψη του κειμένου του Σοφοκλή, αναμιγνύοντας διαφορετικά μυθολογικά στοιχεία αλλά και σύγχρονες ερμηνείες όπως αυτή του Hegel, G.Steiner, Γ.Ανδρεάδη.

Η μια είναι η Αντιγόνη που όλοι γνωρίζουμε, νέα απόλυτη και πεισματάρια η άλλη ώριμη, δυναμική, μητρική με πείρα και γνώση. Η εκδοχή αυτή πηγαινει αντίθετα προς την παραδεδεγμένη αφηγηματική ροή και διασπά το κείμενο σε 11 εικόνες που η κάθε μια ερευνά διαφορετικές προσεγγίσεις του μύθου καθώς και τις σχέσεις της Αντιγόνης με τον Κρέοντα, την Ισμήνη, τον νεκρό αδελφό της Πολυνείκη, τον χορό, τον εαυτό της.

Η ωδή στον άνθρωπο γίνεται ένα κατηγορώ για τον ίδιο τον άνθρωπο, ο κομμός της Αντιγόνης, μια εκ βαθέων εξομολόγηση της ηρωίδας " οι περιγραφές του φύλακα μια αποκάλυψη "αντικειμενικών" συναισθημάτων. Οι ηθοποιοί ενδύονται και απεικνύονται τους ρόλους του έργου. Ο χρόνος και ο χώρος της παράστασης παρ' όλη την ύπαρξη του κειμένου του Σοφοκλή μεταφέρεται στο παρόν και το σήμερα εισβάλλει στο έργο βίαιο και αναρχικό.

(<http://www.in.gr/ath/theater/article2956.asp>)

Με την παρουσίαση της ANTIΓΟΝΗΣ του Σοφοκλή, η ερευνητική και καλλιτεχνική ομάδα Δρυός Τόποι σε συνεργασία με τη θεατρική πρωτοβουλία του Πολιτιστικού Ομίλου Φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών, ασχολήθηκε από τον Ιούλιο του 2005 (στη Χίο σε συνεργασία με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση του Νομού) και συνέχισε με παραστάσεις το 2006 με την υποστήριξη της Γεν. Γραμματείας Ν. Γενιάς - πρόγραμμα «Νεολαία». Συνολικά δόθηκαν 10 παραστάσεις σε Πανεπιστημιακούς και πολιτιστικούς χώρους της Αθήνας, όπως στην Καλλιθέα σε συνεργασία με το δήμο Καλλιθέας, στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Φόρουμ, στη Φιλοσοφική Σχολή, στο Θέατρο Δώρα Στράτου, στην Πάτμο (και συγκεκριμένα στο ιερό σπήλαιο της Αποκάλυψης) με την υποστήριξη της Νομαρχιακής αυτοδιοίκησης του Νομού Δωδεκανήσων και τέλος

στο ΙΜΕ, στο Πολιτιστικό Κέντρο «Ελληνικός Κόσμος» - Πειραιώς 254 - ΚΤΗΡΙΟ 5, στις 25, 27, 28 και 29 / 10 μετά από την ευγενική παραχώρηση του χώρου από το Δ.Σ. του ΙΜΕ και σε συνδυασμό με τα εκπαιδευτικά προγράμματα στο χώρο: Έκθεση «Θέατρο, μια τέχνη τεχνών»).

(<http://www.phil.uoa.gr/~lazou/>)

"Αντιγόνη"

Τη νέα εκδοχή της "Αντιγόνης" του Σοφοκλή στο πρωτότυπο κείμενο από τη Θεατρική Λέσχη Βόλου, παρουσίασε η Εταιρεία Πολιτισμού "Σύνθεση" στο Θέατρο Αθηνών (Βουκουρεστίου 10), για πέντε παραστάσεις από τις 17 έως τις 21 Μαΐου 2006 και ώρα 21.30'. Η πρώτη παρουσίαση αυτής της εκδοχής είχε γίνει πριν από 20 χρόνια στο Βόλο. Τα χαρακτηριστικά της ήταν ο δυναμικός και πολυπρόσωπος χορός (στελεχωμένος από ηθοποιούς της νεότερης γενιάς) καθώς και οι τρεις "παραλλαγές" της διανομής : γυναικεία, ανδρική και μεικτή. Υπενθυμίζεται ότι η "Αντιγόνη" παίχτηκε στο πρωτότυπο κείμενο του Σοφοκλή στηριγμένη στα ηχορυθμικά στοιχεία του μετρικού συστήματος. Η σκηνοθεσία ήταν του Σπύρου Βραχωρίτη, επιμέλεια κοστούμιών Ιουλίας Σταυρίδη, διδασκαλία χορού Γιώργου Κομπογιάννη.

Συμμετείχαν 15 ηθοποιοί.

Η ταυτότητα της παράστασης

Κείμενο: Σοφοκλής

Σκηνοθεσία: Σπύρος Βραχωρίτης

Σκηνικά – κοστούμια: Ιουλία Σταυρίδη

Διδασκαλία χορού: Γιώργος Κομπογιάννης

Παραγωγή: Σύνθεση Εταιρεία Πολιτισμού

Διάρκεια: 1 ώρα και 15'

Θέατρο "ΑΘΗΝΩΝ", (Βουκουρεστίου 10, τηλ. 210-3312343)

Διάρκεια παραστάσεων από 17 έως 21 Μαΐου 2006

Ώρα έναρξης: 21:30

(<http://anemologio.gr/modules.php?name=Forums&file=viewtopic&t=328>)

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ «ΑΝΤΙΓΟΝΗ»

Παράσταση βασισμένη στην αρχαία μετρική

ΗΘΟΠΟΙΟΣ: Άρης Μπινιάρης

ΜΟΥΣΙΚΟΣ: Σμαρώ Χ. Γρηγοριάδου

Μετάφραση: Κ.Χ.Μύρης

Μουσική έρευνα, σύνθεση, διδασκαλία: Σμαρώ Χ. Γρηγοριάδου

Θεατρική ανάπτυξη: Άρης Μπινιάρης

Καλλιτεχνική επιμέλεια: Γιώργος Π. Μπινιάρης

ΗΘΟΠΟΙΟΣ: Άρης Μπινιάρης

ΜΟΥΣΙΚΟΣ: Σμαρώ Χ. Γρηγοριάδου

Έγραψαν για την παράσταση:

«...μία εξαιρετική Αντιγόνη στα αρχαία ελληνικά...» (Le Megaphone, ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΘΕΤΡΙΚΟΥ ΦΕΣΤΙΒΑΛ Grenoble 2007)

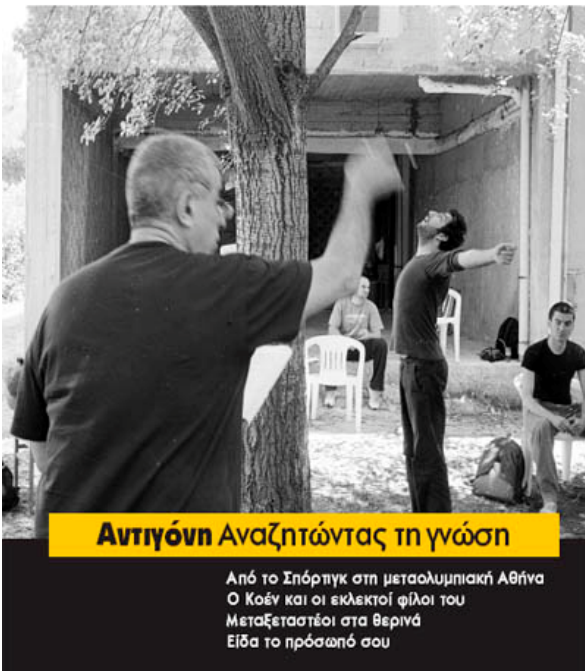
«...Όλοι αναγνώρισαν και εγκωμίασαν την ακαταμάχητη σκηνοθετική και ερμηνευτική ευφυΐα της παράστασης και των συντελεστών της. ...Οι θεατές στο τέλος παραληρούσαν μπροστά στους 2 performers που κράτησαν την αίθουσα με κομμένη την ανάσα για μία ολόκληρη ώρα. ...Ενέργεια, δύναμη και αυτοπειθαρχία απελευθερώθηκαν από το νέο ηθοποιό που ενσάρκωσε όλους τους ρόλους, περνώντας τον θεατή από τον Κρέοντα στην Αντιγόνη μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα. ...Η ομάδα διατήρησε την πρωτότυπη αρχαία γλώσσα συνδέοντας συλλαβές και στίχους με ρυθμούς κανονικούς και πρωτότυπους που έκαναν να δονείται πνεύμα και σώμα. Ο θεατής βγαίνει από τον εαυτό του για να ενσωματώσει ολοκληρωτικά μια παγκόσμια πραγματικότητα όπου οι καρδιές χτυπούν με το τύμπανο.» (REPORTAGES CREARC 19emes RENCONTRES DU JEUNE THEATRE EUROPEEN, Grenoble 2007)

(http://www.theatroedu.gr/main/index.php?option=com_content&task=view&id=1236&Itemid=377)

Η ΑΝΤΙΓΟΝΗ

(του Λευτέρη Βογιατζή)

Αντιγόνη: Αναζητώντας την γνώση

Η «Αντιγόνη» του Σοφοκλή σε σκηνοθεσία Λευτέρη Βογιατζή ήταν η παραγωγή με την οποία ολοκληρώθηκαν τα Επιδάυρια (4 και 5 Αυγούστου 2006). Ήταν όμως και το ζύγι. Από την έκβασή της θα αποδεικνυόταν αν είχε κερδισθεί το στοίχημα για νέες δυνάμεις, καινούργια ματιά στο αρχαίο δράμα μέσα από γνώση και έρευνα στο αργολικό θέατρο.

Η παράσταση που ήδη έχει δείξει ότι ενδιαφέρει το κοινό (προπώληση εισιτηρίων), λιτή, απέρριπτη και ευθύβολη, ήρθε να δώσει μια άλλη ματιά πάνω στο σοφοκλείο κείμενο.

Μετά την πολυσυζητημένη παράσταση της «Αντιγόνης» στο κλειστό Θέατρο της οδού

Κυκλάδων (1992) που προκάλεσε το έντονο ενδιαφέρον κοινού και κριτικής, ο Λευτέρης Βογιατζής επέστρεψε στην τραγωδία του Σοφοκλή από την ανοικτή σκηνή του Αρχαίου Θεάτρου της Επιδαύρου αυτή τη φορά, με νέα ερμηνευτική ματιά. Σκηνοθέτης που αρέσκεται στις θεατρικές προκλήσεις, γνωστός για την εμμονή του στην αξιοποίηση του λόγου και τη διεισδυτική του ματιά πάνω στο κείμενο, δεν είχε συνηθίσει τους θεατές του σε

αυτονόητες προσεγγίσεις. Αναμενόταν, λοιπόν, με ενδιαφέρον η καταληκτική αυτή παράσταση των Επιδαυρίων για την οποία ο Βογιατζής είχε δηλώσει πως ακολουθούσε μεν τη γραμμή της παράστασης του '92, αλλά την ενίσχυσε με βάση τις δυνατότητες που δίνει ένα τόσο πολυπρισματικό κείμενο όπως η «Αντιγόνη».

Σύμφωνα με όσα είχε δηλώσει ο ίδιος ο σκηνοθέτης, υπήρξαν πολλά θέματα που προσπαθούσε να αντιμετωπίσει μέσα στο κείμενο με ισορροπία. Δεν διάλεξε να φωτίσει μόνο ένα. Οι συγκρούσεις των νόμων της πόλης και των θεϊκών νόμων κρύβονται στις προσωπικότητες των ανθρώπων, άρα τα πράγματα ήταν πιο περίπλοκα. Στην παράσταση δεν υπήρχε τίποτα το εντυπωσιακό. Απλά σχήματα, που έβγαιναν από τον χορό. Μια μίξη που μπορούσε να βγάλει στην επιφάνεια κάτι. Το ζητούμενο ήταν η ροή σε σχέση με την κίνηση, η κίνηση με την ακινησία, με τους νόμους της φυσικής, με το πώς δημιουργείται μια σκέψη, μια κίνηση, ένας τόνος - όχι τονισμός - που είναι το αποτέλεσμα μιας αντίληψης και η αίσθηση της θεατρικής ύπαρξης. Η Αντιγόνη, μέσα από τη ματιά του Λευτέρη Βογιατζή, ήταν ένα παιδί συμφιλιωμένο με τη βαθιά γνώση για τον κόσμο.

Ως σκηνικό χρησιμοποιήθηκε ο αρχαιολογικός χώρος αυτούσιος, αφού είχε αφαιρεθεί το προστατευτικό πατάρι της αρχαίας σκηνής. Πλάι στα αρχαία σπαράγματα ελάχιστα στοιχεία, πολύ φυσικά, συμπλήρωναν την εικόνα του χώρου δράσης, π.χ. λίγα στάχια. Τα κοστούμια ήταν ρούχα καθημερινά, με μνήμες από τον Εμφύλιο έως το '60, αλλά πολύ αφηρημένα. Οι ηθοποιοί έβγαιναν μέσα από το χορό για να παίζουν τους ρόλους τους ντυμένοι απλά. Το κοστούμι δεν αποτελούσε δηλωτικό στοιχείου του ρόλου. Έτσι μια κοπέλα που έπαιζε, π.χ. τον Τειρεσία φορούσε φόρεμα, ενώ το αγόρι που υποδύοταν την Ευρυδίκη παντελόνι και πουιάμισο. Η μουσική θα ήταν ακαπέλα, με φωνητικά που βασίζονταν σε παμπάλαια γεωργιανά μοτίβα.

Μετάφραση: Νίκος Παναγιωτόπουλος.

Σκηνοθεσία: Λευτέρης Βογιατζής.

Σκηνικά-κοστούμια: Χλόη Ομπολένσι.

Φωνητικά σχήματα: Σπύρος Σακιάς.

Κίνηση: Ερμής Μαλκότης.

Φωτισμοί: Λευτέρης Παυλόπουλος. Παίζουν: Αμαλία Μουτούση (Αντιγόνη), Λευτέρης Βογιατζής (Κρέων), Νίκος Κουρής (Αίμων), Δημήτρης Ήμελλος (Φύλακας), Εύη Σαουλίδου (Ισμήνη), Αλεξία Καλτσίκη, Κ. Κορωνάιος, Στεφανία Γουλιώτου, Σ. Μενούτης, Αθ. Χαλκιάς κ.ά.

Παραστάσεις: 4 και 5 Αυγούστου στο Αρχαίο Θέατρο της Επιδαύρου. Θα δοθούν κάποιες παραστάσεις στη Θεσσαλονίκη και την Καβάλα.

(Ποντίκι, 3.8.2006)

(http://www.topontiki.gr/Pontiki/index.php?option=com_content&task=view&id=915&Itemid=62)

Γλυκιά πρεμιέρα - «Βίατη» Αντιγόνη

«Τι ήρεμο, τι γλυκό «άνοιγμα» Επιδαυρίων ήταν αυτό που έζησαν οι 5.500 περίπου χιλιάδες θεατές την Παρασκευή, στην επανάληψη της κατά *Λευτέρη Βογιατζή* «Αντιγόνης» του Σοφοκλή. Ακόμη και στο συνήθως μποτιλιαρισμένο πάρκινγκ του θεάτρου συναντούσες μια ήρεμη, ελεγχόμενη κατάσταση, δίχως κουρνιαχτούς. Ούτε, όμως, επίσημος υπήρχε στην πρεμιέρα της φετινής Επιδαύρου. Ούτε φλας. Σαν να βρισκόμασταν στο μέσο του Αυγούστου και των θερινών αδειών. Δεν ήταν άσχημα.

Το «σκηνικό» άλλαξε άρδην το Σάββατο. Η «Αντιγόνη» γέμισε το θέατρο. Αψηφώντας τις απογευματινές ψιχάλες, εννιάμισι χιλιάδες κατέκλυσαν τις κερκίδες και το πάρκινγκ, που ασφυκτιούσε. Ορδές ανηφόριζαν προς το θέατρο, παρέα με τον υπουργό Πολιτισμού Γιώργο Βουλγαράκη, τον πρόεδρο του Ελληνικού Φεστιβάλ Γιώργο Λούκο και τον Δημήτρη Παπαϊωάννου, οι οποίοι έβρισκαν τους ηθοποιούς της «Αντιγόνης» να κινούνται ήδη μέσα στο εξαιρετο σκηνικό της Χλόης Ομπολένσι. Συνολικά, και τις δύο μέρες, είδαν την «Αντιγόνη» 15.000 θεατές.

Πολύ ήρεμα, με φυσικούς σχεδόν φωτισμούς (του Λευτέρη Παυλόπουλου) ξεινούσε λίγα λεπτά αργότερα η μέχρι εξαντλήσεως δουλεμένη παράσταση του Βογιατζή, που όσοι την είχαν δει και πέρσι δεν ανακάλυψαν τεράστιες διαφορές. Στις αλλαγές που επισημάνθηκαν η αύξηση της σωματικότητας και της... βίας στις σκηνές Κρέοντα (Λευτέρης Βογιατζής) - Αντιγόνης (Αμαλία Μουτούση) και Κρέοντα - Αίμονα

(Νίκος Κουρής). Ο Κρέων τράνταζε απότομα την ηρωίδα και κλότσαγε τον γιο του στην κοιλιά, ενώ ο Αίμονας τον άρπαζε φέτος απ' τον λαιμό με μεγαλύτερη αγριότητα.

Κι αν το «Γεννήθηκα για να ενωθώ με την αγάπη», που έλεγε η Αντιγόνη, εισέπραξε την Παρασκευή κάμποσα χειροκροτήματα, το Σάββατο δεν συγκίνησε αναλόγως. Δύο φορές όμως σταμάτησε η σκηνική δράση. Για άλλο λόγο. Χειροκρότημα πήραν δύο μονόλογοι: του Αίμονα και του Τειρεσία (Αγλαΐα Παππά).

Η καλή είδηση είναι ότι φέτος άνοιξε το καφέ του «Ξενία», που πέρσι έβαζε λουκέτο ειδικά για το κοινό των επιδευριών παραστάσεων. Λίγα χιλιόμετρα μακρύτερα, στο Λυγουριό, δεν έλειπαν οι γκρινιες, που στις 6 και 7 Ιουλίου η Επίδαυρος δεν θα φιλοξενήσει κάποια παράσταση (θα «ανοίξει», όμως, η μικρή Επίδαυρος με τον «Ξεπεσμένο δερβίση» του Θ. Γιόννη).»

ΙΩ. Κ.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ - 02/07/2007

(http://archive.enet.gr/online/online_text/c=113,dt=02.07.2007,id=96412212)

Η ΑΝΤΙΓΟΝΗ του Λευτέρη Βογιατζή

«Παρακολούθησα την πρώτη φετινή παράσταση της Αντιγόνης στην Επίδαυρο. Το θέατρο, ικανοποιητικά γεμάτο. Η καλοκαιρινή βραδιά, μαγική. Ο χώρος επίσης μαγικός και το λιτό σκηνικό της Χλόης Ομπολένσι έδενε αρμονικά μαζί του. Ετοιμάστηκα λοιπόν να παρακολουθήσω την παράσταση αυτού του έργου, που δεν θεωρείται άδεια μεγάλο, καθώς το θέμα του είναι μία μεγάλη πράξη ενός ολόκληρου ανθρώπου, της Αντιγόνης.

Η πράξη αυτή, το να ακολουθήσει η ηρωίδα αυτό που πιστεύει μέχρι το τέλος, και το να μη την νοιάζει να πεθάνει-κάτι πολύ διαφορετικό από το να θέλει να πεθάνει-προκειμένου να πράξει εκείνο που θεωρεί σύμφωνο με τους νόμους της ύπαρξης, του σύμπαντος, των θεών, είναι ακραία. Είναι με μια έννοια μια πράξη ηρωισμού, κι η εποχή μας τόσο αντιηρωική, σε βαθμό που τέτοιες πράξεις μοιάζουν αδύνατες, μη πιστευτές και

ίσως και ανώφελες. Αυτό είναι το γενικό κλίμα. Όμως τι συμβαίνει όταν το γενικό κλίμα διαταράσσεται; Τι συμβαίνει όταν βλέπεις κάπου μια διαφορά; Πού υπάρχει αυτή η διαφορά σήμερα; Πού και κάτω από ποιες συνθήκες μπορούμε σήμερα να δούμε ακραίες πράξεις όχι αυτοθυσίας, αλλά επιλογής και μ' αυτή την έννοια ελευθερίας; Γιατί, ανάμεσα σε άλλα, δε λείπει από τους ανθρώπους του 2007 η διάθεση επιλογής; Δεν αγόμαστε και φερόμαστε, δεν είμαστε σκυμμένοι όλοι στις δουλίτσες μας, από τις οποίες δε σηκώνουμε κεφάλι για να μη χάσουμε αυτή την επίφαση ευτυχίας που μας προσφέρει το μεγάλο μας ψυγείο, ο παγωμένος γάμος, η βαρετή δουλειά μας; Το αιριοντίσιον και το μπαλιόνι μας με τις γλάστρες δεν κάνει τις πυρκαγιές να φαντάζουν πιο μακρινές; Κι αν η Αντιγόνη ενσαρκωνόταν σήμερα, πόσοι από μας δε θα την κοιτούσαμε με καχυποψία, πριν κάνουμε τα στραβά μάτια; Κατά τη γνώμη μου, λοιπόν, ένας λόγος ανεβάσματος της Αντιγόνης σήμερα θα ήταν για να δούμε πού και σε ποιες συνθήκες γεννιούνται τέτοιες διαφορές.

Αυτό που είδα στη φετινή παράσταση της Αντιγόνης ήταν ένα σύγχρονο ανέβασμά της. Το έργο κατακερματισμένο-πολύ σωστά, μια που ανήκει σε μια κατακερματισμένη εποχή- να εκφέρεται συχνά από τα μέλη του χορού ως εξής: η μισή πρόταση π.χ. να λέγεται από τρία άτομα, η άλλη μισή από δύο και η τελευταία λέξη μόνο από ένα. Αυτός ο τρόπος εκφοράς του κειμένου, το *sprech chor* που πριν από μισό αιώνα εγκαινίασε στην Ελλάδα ο Ροντήρης, παραμένει ενδιαφέρων, απλώς συχνά έκανα τη σκέψη ότι σε έναν κλειστό και μικρότερο χώρο θα λειτουργούσε καλύτερα, γιατί στον μεγάλο, ανοιχτό χώρο της Επιδαύρου, ο ήχος φτάνει στους θεατές ανάλογα με το πού βρίσκεται ο πομπός του, και μια και οι θέσεις των μελών του χορού ήταν διαφορετικές, άκουγες κάποιες από τις λέξεις με μια ελάχιστη καθυστέρηση, που δεν σου επέτρεπε να παρακολουθήσεις το κείμενο, ιδιαίτερα στα πιο ψηλά καθίσματα. Η κίνηση του χορού, ενδιαφέρουσα και εξίσου λεπτοδουλεμένη, θύμιζε τα στάχια που τα μεταφέρει ο άνεμος πότε από δω και πότε από κει, ή το λαό που τον μετα-κινεί ένας λόγος του ηγεμόνα, του πολιτικού, του συμφέροντος. Η μουσική του Σπύρου Σακιά, μελωδίες τραγουδισμένες από τους ηθοποιούς, στην αρχή βοηθούσαν το θεατή να μπει στο κλίμα της παράστασης, στη συνέχεια όμως κούραζαν με την επανάληψη και το φόρτωμα που έφεραν στον ήδη φορτωμένο λόγο. Και οι ρόλοι; Η Αντιγόνη και η Ισμήνη, δυο κοριτσάκια, το πρώτο αναιδές και το δεύτερο φοβισμένο. Ωραία κίνηση, δουλειά στη λεπτομέρεια, αλλά... Ο

τρόπος με τον οποίο ο σκηνοθέτης επέλεξε να δει την Αντιγόνη-τρόπος μοντέρνος, ανθρώπου της εποχής μας- ήταν ως ένα καινοπονημένο, λίγο αλλοότερο κοριτσάκι, που από την καινοκεφαλιά του κι από μια ανεξήγητη εμμονή επιλέγει να πεθάνει προκειμένου να θάψει τον αδερφό της. Οπότε, όσο και αν προσπάθησε-και τα κατάφερε κάποιες στιγμές- η έμπειρη ηθοποιός να αναπτύξει πλήρως τη μεγάλη γκάμα της, σκηνοθετική επιλογή ήταν η χρησιμοποίηση μίας μόνο χορδής της γκάμας αυτής, που ζωγράφιζε ένα πείσμον, ξεροκέφαλο κορίτσι.

Από τις καλύτερες στιγμές του έργου ήταν ο διάλογος Κρέοντα-Αίμονα, σκηνοθετημένος έξυπνα και απλά, με έναν εξαιρετικό Νίκο Κουρή στο ρόλο του Αίμονα. Πολύ καλή και η Αλεξία Καλτσίκη στο ρόλο του Εξάγγελου, με μια φωνή και μια υποκριτική δύναμη που έφτανε μέχρι και τα τελευταία καθίσματα. Ενδιαφέρον το παιχνίδι της αλλαγής των φύλων με την Αγγλαΐα Παππά-Τειρεσία και τον Νικόλα Παπαγιάννη-Ευρυδίκη, αν και κατά τη γνώμη μου το ερφέ αυτό αποδυνάμωνε τις τόσο δυνατές αυτές σκηνές. Ο ίδιος ο πρωταγωνιστής τέλος, ο Λευτέρης Βογιατζής, μετέφερε με τα υπέρ και τα κατά του εγχειρήματος στον χώρο της Επιδαύρου τον μιμημαλιστικό τρόπο που τον έκανε διάσημο στο θέατρο της οδού Κυκλάδων.

Η κεντρική σκηνοθετική άποψη με μια πρώτη ματιά δεν ήταν η αναμενόμενη, μια που αντέστρεφε τους όρους και δικαιολογούσε πιο πολύ τον Κρέοντα από την Αντιγόνη, αντίθετα με όσα έχουν μάθει οι περισσότεροι από μας στα σχολεία και τα πανεπιστήμια. Ήταν ωστόσο αναμενόμενη με μια άλλη έννοια, γιατί, καλώς ή κακώς, δε ζούμε στην εποχή της Αντιγόνης, αλλά στην εποχή του Κρέοντα, στην εποχή της διαστρέβλωσης της πραγματικότητας, του ελέγχου της σκέψης, της πολύ καλά κρυμμένης λογοκρισίας και προπαγάνδας, του ολοκληρωτισμού, της τυραννίας.

Μια παράσταση λοιπόν του 2007, τωρινή, και τόσο εναρμονισμένη με το ρεύμα, με μια τέτοια απουσία διαφοράς και κριτικής στα πράγματα και με μια τόσο μεγάλη επιμονή στη λεπτομέρεια που χανόταν το ακέραιο, το ολόκληρο.

Έφυγα από την Επίδαυρο με ένα κενό...»

Ιόλη Ανδρεάδη

(<http://www.theaterinfo.gr/theatreplays/theatrecriticism/2007/antigoni/index.html>)

**Σοφοκλέους ANTIΓONH: Μια άξια λόγου & αναφοράς παράσταση από το
«Θεατρικό εργαστήρι» του Δήμου Λευκώνα**

22.05.08

«Είθισται σε παραστάσεις ερασιτεχνικών σκηνών να κρατούμε σχετικά χαμηλά τον πήχη των απαιτήσεών μας. Ο λόγος φυσικά εστιάζεται στις – ανυπέρβλητες εν πολλοίς – δυσκολίες που καλείται να αντιμετωπίσει το ερασιτεχνικό θεατρικό σχήμα, δυσκολίες που ξεινούν πρωτίστως από τη μη επαγγελματική σχέση των συντελεστών με το θέατρο και δευτερευόντως από την έλλειψη των απαιτούμενων εκείνων χρηματικών πόρων που θα εξασφάλιζαν τις αναγκαίες και ικανές προϋποθέσεις για το αξιοπρεπές ανέβασμα ενός έργου. Υπάρχει ακόμη και η σκιά της προκατάληψης, που συνοδεύει τις παραστάσεις των ερασιτεχνικών σκηνών. Προκατάληψη που έχει τη βασιμότητά της αφού τις περισσότερες φορές είναι οι ίδιοι οι συντελεστές που υποχωρούν «ατάκτως» μπροστά στα εμπόδια που ορθώνονται εμπρός τους, περιοριζόμενοι εντέλει σε μια, κατά βάση, αξιοπρεπή προσπάθεια.

Τα παραπάνω θα μπορούσαν κάλλιστα να καθορίσουν και τη δική μου προκαταβολική στάση απέναντι στην παράσταση, αν δεν υπήρχαν τρία πρόσωπα που καθόριζαν το «κειδικό βάρος» της.

Το ένα πρόσωπο ήταν ο Παναγιώτης Σταματόπουλος, ο σκηνοθέτης της παράστασης. Ηθοποιός ο ίδιος, έχει να επιδείξει πέραν των πολύ καλών ερμηνειών του και αξιόλογες σκηνοθετικές προσπάθειες. Τελειομανής, επίμονος, δημιουργικός και με ακόρεστη την αγάπη του για το θέατρο, μπορεί να εμφυσήσει το πάθος του στους συνεργάτες του, παίρνοντας το μάξιμουμ των δυνατοτήτων του.

Το δεύτερο πρόσωπο είναι ο Νίκος Έξαρχος. Μουσικός αναγνωρισμένης αξίας, με την ικανότητα να δοκιμάζει επιτυχώς διάφορες μουσικές φόρμες πήρε τη μεγάλη ευθύνη να επενδύσει μουσικά πάνω σε ένα θέμα, που συνιστά αληθινή πρόκληση. Μια από τις μεγαλύτερες τραγωδίες της αρχαιοελληνικής δραματουργίας, την ANTIΓONH του Σοφοκλή.

Το τρίτο πρόσωπο ήταν αυτό της ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ, όχι της ηθοποιού που ενσάρκωνε το ρόλο, αλλά της εμβληματικής περσόνας του κεντρικού μύθου που εμπεριέχεται στην ανάπτυξη αυτού του ρόλου.

Τα τρία λοιπόν αυτά πρόσωπα καθόρισαν και τις δικές μου – τουλάχιστον- απαιτήσεις, εκ των πραγμάτων υψηλότερες των προσδοκιών που θα είχα από μια οποιαδήποτε άλλη ερασιτεχνική παράσταση.

Αυτό, λοιπόν, που μπορώ να ομολογήσω εκ των υστέρων είναι πως αυτές οι απαιτήσεις δικαιώθηκαν με τον καλύτερο τρόπο. Αν η επιτυχία ενός θεατρικού έργου και δη μιας τραγωδίας είναι να συνεπάρει και να καθηλώσει τον θεατή, να του δημιουργήσει συναισθήματα πόνου και θλίψης, να τον βοηθήσει να βιώσει το μέγεθος της ύβρης και στη συνέχεια της κάθαρσης, αν επιτυχία είναι να φύγει ο θεατής από την αίθουσα έχοντας την αίσθηση πως έχει μοιραστεί με τους ηθοποιούς μέρος έστω των ανυπέρβλητων αξιών ενός τέτοιου δράματος, τότε μπορούμε ανεπιφύλακτα να πούμε πως ναι, το έργο ήταν επιτυχημένο.

Ο σκηνοθέτης κατάφερε να στήσει μια «καλοδουλεμένη» παράσταση παίρνοντας από τους ηθοποιούς ότι καλύτερο μπορούσαν να του δώσουν (σαφώς βέβαια και υπήρχε κλιμάκωση στις ερμηνείες). Η μουσική με τη σειρά της κατάφερε να δώσει τον ρυθμό και την ένταση, εκμαιεύοντας σε πολλές περιπτώσεις τα συναισθήματα. Ήταν πραγματικά καθοριστικός ο ρόλος της.

Δεν μένει ίσως παρά μια σύντομη, αλλά επιβαλλόμενη αναφορά στο έργο καθώς και στους υπόλοιπους συντελεστές. Η τραγωδία εξυφίνεται γύρω από την ΑΝΤΙΓΟΝΗ, τη γυναίκα που ορθώνει με ακατάβλητο θάρρος το ανάστημά της στην αυταρχική και αλαζονική εξουσία (έτσι όπως την εκφράζει ο Κρέοντας), σε πείσμα όλων αλλά και της ίδιας της, της φύσης, διεκδικώντας με πάθος την τήρηση των ηθικών νόμων.

Ρόλος ιδιαίτερα δύσκολος, τον οποίο κατάφερε να υποδυθεί με συνέπεια η Ερμιόνη Μπαμπαϊτή. Το πιο δυνατό κομμάτι της παρουσίας της (σαφώς υποβοηθούμενο από τη μουσική και την παρουσία του χορού) ήταν η εκθαμβωτική αλλά και τόσο μοναχική πορεία της προς το θάνατο. Ένα καταλυτικό σκηνικό πέρασμα (η κίνηση με τις αλυσίδες να πλέκονται στα χέρια και τα πόδια της πραγματικά άξια λόγου) στο οποίο

αποτυπώνονταν η ακατανίκητη πίστη της στις ηθικές αξίες για τις οποίες και θα θυσιάζονταν.

Ιδιαίτερη όμως μνεία αξίζει κατά τη γνώμη μου και στο πρόσωπο του Κρέοντα. Ένα πρόσωπο πραγματικά συγκλονιστικό που εκφράζει τον αυταρχισμό και την αλαζονεία της εξουσίας. Συναισθάνεται το μέγεθος της πράξης της Αντιγόνης, αλλά αρνείται να υποκύψει σε αξίες που αντιβαίνουν τη δική του Αρχή. Ο θάνατος της Αντιγόνης συνιστά για τον ίδιο τη δικαίωση του κυριαρχικού του ρόλου.

Οποιαδήποτε υπαναχώρηση ειλαμβάνεται ως αδυναμία επιβολής της εξουσίας του και συνακόλουθα ως έμπρακτη αμφισβήτησή του.

Αρχίζει να λυγίζει μόνον υπό το βάρος των δραματικών εξελίξεων που ακολουθούν, οι οποίες και σταδιακά τον αποδυναμώνουν, τον απογυμνώνουν, οδηγώντας τον εντέλει στην πιο οδυνηρή πτώση.

Δεν γνωρίζω αν στις προθέσεις του σκηνοθέτη ήταν η ανάδειξη της τραγικότητας αυτού του προσώπου, αλλά το αποτέλεσμα αυτή την εικόνα προσδίδει. Ίσως σ' αυτό να συνέβαλε και η πραγματικά πολύ δυνατή ερμηνεία του Αντώνη Κωστόπουλου, ερμηνεία που κατά κοινή ομολογία κέρδιζε τις εντυπώσεις των θεατών. Αν μάλιστα ο ηθοποιός κατάφερε να αποδώσει με μεγαλύτερο βάθος την δραματική πτώση του Κρέοντα (εξαιρετικά δύσκολο για το μέγεθος του ρόλου) τότε ίσως να μιλούσαμε για «Σοφοκλέους Κρέοντα» (παράσταση μ' αυτόν τον τίτλο θα μπορούσε να αποτελέσει μια ευρηματική, πρωτοποριακή και εξόχως ενδιαφέρουσα ανάγνωση του έργου του Σοφοκλή).

Στο σημείο αυτό θα ήταν, ίσως, σκόπιμο να υπάρξει και μια σύντομη αναφορά στους υπόλοιπους ηθοποιούς και συνεργάτες, που σε γενικές γραμμές ανταποκρίθηκαν με συνέπεια και αξιοπρέπεια στους ρόλους και τις ευθύνες που ανέλαβαν, όμως κάτι τέτοιο θα ξεπερνούσε το χώρο και τα όρια αυτού του κειμένου (τα οποία ήδη έχουμε ξεπεράσει).

Έτσι αντί epilόγου θα λέγαμε, πως οι συντελεστές αυτού του θεατρικού σχήματος αναμετρήθηκαν επιτυχώς με ένα στοίχημα υψηλών απαιτήσεων και προσδοκιών.

Θέλουμε να πιστεύουμε πως η προσπάθεια αυτή θα έχει συνέχεια. Η μαγιά υπάρχει και είναι βέβαιο πως αν ζυμωθεί ακόμη περισσότερο θα αποτελέσει την απαρχή για ένα «θεατρικό εργαστήριο» επαγγελματιών προδιαγραφών.

Το «φορτίο» εκ των πραγμάτων επωμίζεται ο Παναγιώτης Σταματόπουλος. Είναι βαρύ αλλά όχι ασήκωτο. Το μόνο, ίσως, που απαιτεί ο ίδιος είναι να βρεθούν αρωγοί που θα συντρέξουν αυτή την προσπάθεια και είμαστε σίγουροι πως υπάρχουν.

Κλείνοντας θεωρούμε επιβεβλημένη την αναφορά μας στην καταλυτική συνεισφορά της Δημοτικής Αρχής του Δήμου Λευκώνα, που ήρθε να καταδείξει τις πραγματικές δυνατότητες (και εν πολλοίς αναξιοποίητες ή λανθασμένα προσανατολισμένες) που διαθέτει ο αυτοδιοικητικός χώρος. Ελπίζουμε και προσδοκούμε στην περαιτέρω ευδοκίμηση αυτής της συνεργασίας.»

Κώστας Χ. Πασχάλης

(<http://www.paschalis.gr/content/view/62/36/lang.el/>)